

עבירת מעשה מגונה

חוק העונשין הישראלי מטפל בשורה ארוכה של עבירות מין, ובהן גם מעשים מגונים בפומבי או שלא בפומבי. מדובר בעבירות חמורות העלולות בהחלט להוביל במקרים מסוימים גם למאסר ממושך מאחורי סורג וברית, ונמנים עליהן מעשים רבים ומגוונים. העונשים הקבועים בחוק לאדם העובר עבירה של מעשה מגונה נעים בין 3 ל- 10 שנות מאסר. עו"ד אסף דוק מסביר בשורות הבאות על יסודות עבירת המעשה המגונה, ההבדלים מעבירות מין אחרות, הענישה הנהוגה והתייחסות בתי המשפט לעבירה.

הגדרת מעשה מגונה

בסעיף 348 לחוק העונשין מוגדר מעשה מגונה בתור מעשה הנעשה למען סיפוק, גירוי או ביזוי מיני ללא הסכמתו של אחד הצדדים. ניתן להבין כי מדובר בהגדרה רחבה מאוד המכסה על שורה ארוכה של פעולות והתנהגויות, כגון חשיפתו של איבר המין בפומבי, אוננות או נגיעה באברים מוצנעים. ואולם, המחוקק הבחין בין דרגות חומרה שונות של מעשים מגונים, והבדיל מבחינה עקרונית בין מעשים הכוללים מגע מיני למול הנפגע בלבד, לבין מעשים המתקיימים בפומבי ואינם כוללים מגע. החמור יותר הוא הסיווג הראשון שכולל נגיעה מהותית יותר בפרטיותו, בגופו ובנפשו של הקורבן.

יסודות עבירת המעשה המגונה

התנהגות מסוימת תיחשב למעשה מגונה רק כאשר במעשה קיים אלמנט של מיניות גלויה, כך שעל-פי אמות מידה אובייקטיביות של האדם הממוצע, יחשבו מעשיו ללא הגונים, לא מוסריים ולא צנועים (דרישת היסוד העובדתי).

אשר ליסוד הנפשי בהגדרת העבירה - המעשה המגונה צריך לכלול שאיפה להשגת אחת מהמטרות הבאות: גירוי מיני, סיפוק מיני או ביזוי מיני.

האם מעשה מגונה חייב לכלול מגע גופני?

בפסיקה נקבע לא אחת (ראו למשל עש"מ 6713/96 מדינת ישראל נ' בן אשר), כי תיתכן גם הטרדה מינית המתבטאת במעשה שאינו בגדר מגע גופני או ביטוי מילולי, כגון תליית תמונות פורנוגרפיות במקום העבודה.

האם מעשה מגונה חייב לכלול מודעות מצד הקורבן לביצוע המעשים בו?

בע"פ 9603/09 דובר על מערער אשר צילם מתלוננות ונשים נוספות שזהותן אינה ידועה באמצעות מצלמה שבמכשיר הטלפון הנייד שהיה ברשותו ובמצלמת וידאו. הוא צילם את איברי המין ומקומות מוצנעים אחרים בגופן, לעיתים מתחת לחצאיתן או תוך הצצה לשירותים במקומות ציבוריים ופרטיים, כניסה לדירות וכדומה, והכל ללא ידיעתן והסכמתן. בחלק מן המקרים, תוך כדי הצילום, אונן המערער ובחלק אחר של המקרים הגיע לביתו, צפה בתמונות ואונן תוך כדי צפייה בצילומים.

המערער הסכים כי התקיים בעניינו היסוד הנפשי של עבירת המעשה המגונה, קרי שצילם את איבריהן המוצנעים של הקורבנות מתוך כוונה מינית, אלא שלטענתו, למרות כוונתו זו, אין מעשים אלה עולים - במישור העובדתי - כדי "מעשה מגונה" וזאת משום שעיקר הפגיעה במתלוננות הוא בחדירה לפרטיותן. לפיכך בית המשפט העליון נדרש לבחון האם התקיים בעניינו של המערער היסוד העובדתי של עבירת המעשה המגונה - או במילים אחרות, האם היה במעשיו אלמנט של מיניות, כך שעל-פי אמות מידה אובייקטיביות של האדם הממוצע, יחשבו מעשיו ללא הגונים, לא מוסריים ולא צנועים?

בית המשפט העליון קבע בזאת הלשון: "אין כל ספק, כי מעשי המערער מעשים מגונים הם על פניהם, ואין כל מקום לנסות למצוא צידוק אובייקטיבי לטשטוש היסוד המגונה שבמעשיו. הפסול המוסרי עולה באופן בולט ממעשי המערער והוא הגורם הפגום, אליו תרים המבחנים שנקבעו בפסיקה...לפי אמות מידה

אובייקטיביות, מבחן האדם הסביר מתקיים בענייננו, שכן לו היה האדם הסביר מתבונן במעשי המערער - כשהלה הסתתר בתאי שירותים והסריט צעירות, הגניב את מצלמת הטלפון הנייד מתחת לחצאיותיהן של נשים וקטינות שונות וצילם את איבריהן המוצנעים, מתוך גירוי וסיפוק מיניים מובהקים ועל-מנת להשתמש בתמונותיהן לצורך אוננות - לא יכול להיוותר כל מקום לספק, כי מעשים אלה אינם מוסריים, אינם הוגנים ואינם צנועים."

דרגות ענישה

על פי החוק, ישנן ארבע דרגות חומרה של מעשים מגונים, והענישה עליהן בהתאם. **הדרגה הראשונה** והקלה ביותר היא כאמור מעשה מגונה הנעשה באופן פומבי בפני מי שגילו עולה על 16 שנים. הענישה המרבית במקרה זה עומדת על שנת מאסר אחת, אך במקרה שגיל הקורבן נמוך מ-16 שנים עולה רף הענישה המרבי ל-3 שנים מאחורי סורג ובריח.

הדרגה השנייה היא של מעשה מגונה אשר לא בוצע באופן פומבי כנגד אדם שגילו עולה על 16 שנים. במקרה זה, הענישה המרבית עומדת על **3 שנות מאסר**, אך במידה שגיל הנפגע נמוך מ-18 וגבוה מ-14 שנים והמעשה בוצע במסגרת יחסי תלות, מרות, חינוך או השגחה - עולה העונש המרבי ל-**4 שנות מאסר**. כמו כן, אדם המבצע מעשה מגונה באדם שמלאו לו 18 שנים, תוך **ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות**, דינו - עד 4 שנות מאסר.

הדרגה השלישית היא של מעשים מגונים אשר לא התבצעו באופן פומבי **ותוך שימוש בכוח**, עליהם חלה ענישה מרבית של **7 שנות מאסר**. על אותה הדרגה נמנים מעשים מגונים שנעשו כנגד הלוקים בנפשם או בשכלם וכנגד קורבנות שגילם נמוך מ-14 שנים (גיל ההסכמה), כלומר, גם הם נתונים לענישה של 7 שנים בכלא.

לבסוף, **הדרגה הרביעית** והחמורה ביותר, המכונה גם מעשה מגונה בנסיבות מחמירות, אשר כוללת **מעשים מגונים בקטינים** בתוך המשפחה, וכן מעשים המלווים בהתעללות, באיומים בנשק קר או חם, ובגרימת חבלות. כל המעשים הללו צפויים לענישה מרבית של **10 שנות מאסר**.

מעשה מגונה בפומבי

בעבירת **מעשה מגונה בפומבי** דן סעיף 349 לחוק העונשין, הקובע שתי דרגות חומרה בסיסיות. כפי שראינו, הדרגה הראשונה כוללת פעולות המיועדות לסיפוק, גירוי או ביזוי מיני בדרך של חשיפה בפני אדם אחר, כאשר העונש עומד על שנת מאסר אחת. הדרגה השנייה היא ביצוע של אותם מעשים בפני קטינים שגילם נמוך מ-16 שנים, אז הענישה עומדת על 3 שנות מאסר. ההתנהגויות הנחשבות כמעשה מגונה בפומבי כוללות תנועות מגונות, אוננות, התערטלות בפומבי וכן התייחסויות מילוליות בוטות. זאת כאמור, בתנאי שהן מיועדות לצורך סיפוק, גירוי או ביזוי מיני וללא הסכמתו של הנפגע. יש לציין כי על מנת להרשיע בעבירה זו אין כל צורך שהנאשם אכן הגיע לסיפוק מיני דרך הפעולות האמורות, ואין זה משנה או אדם אחר הורה לו לבצען.

עוד ראוי לשים לב ללשון החוק בסעיף 349: "העושה מעשה מגונה **פומבי** בפני אדם אחר, ללא הסכמתו..." לעניין זה, מגדיר החוק את המונח "פומבי" בתור מקום ציבורי בו אדם יכול לראות את המעשים מכל מקום שהוא, או לחילופין מקום שאינו ציבורי אך כאשר אדם הנמצא במקום ציבורי יכול לראות את המעשים. מכאן חשובה גם הגדרתו של מקום ציבורי בתור "דרך, בניין, מקום או אמצעי תעבורה שיש אותה שעה לציבור זכות או רשות של גישה אליהם, בלא תנאי או בתנאי של תשלום, וכל בניין או מקום המשמש אותה שעה להתקהלות ציבורית או דתית או לבית משפט היושב בפומבי". לדוגמה, אדם החושף את ישבנו מדירה פרטית לעבר רחוב מבצע עבירת מעשה מגונה בפומבי, שכן הרחוב הוא מקום ציבורי ממנו ניתן לצפות אל הדירה.

הבדלים מעבירות מין אחרות

לעיתים קיים בלבול בקרב הציבור לגבי הגדרות החוק, ולכן חשוב להבהיר את ההבדלים בין מעשה מגונה לבין עבירות מין אחרות, בדגש על אינוס ומעשה סדום. ההבדל בין מעשה מגונה לאינוס טמון באופי המגע. כלומר, עבירת האינוס מושתתת על החדרת איבר או חפץ לאיבר המין של האישה, ומרגע שדבר זה התקיים הופך המעשה המגונה לאינוס שעליו מוטלים עונשים חמורים בהרבה. הבדל דומה קיים בין מעשים מגונים

למעשי סדום, בהם המגע כולל החדרה של איבר או של חפץ אל פי הטבעת או הפה של אדם אחר. גם הענישה על [מעשה סדום](#) עשויה להיות חמורה יותר, ונעה לרוב בין 3 ל- 10 שנות מאסר, אך עלולה להגיע גם ל- 20 שנים מאחורי סורג ובריח.

התיישנות על מעשה מגונה

על פי החוק הישראלי קיימות תקופות מוגדרות שבמהלכן יכולים קורבנות להגיש תלונה במשטרה על מעשה סדום, ולמעשה על כל עבירה. מדובר בנקודה מהותית במיוחד בכל הקשור לעבירות מין, המלוות לא פעם בטראומה, חשש והסתגרות, ובהימנעות ממושכת מהגשת תלונה. דברים אלו נכונים במיוחד לגבי קטינים, ובפרט מי שבוצעו כנגדם מעשים מגונים בהיותם ילדים צעירים. חשוב להדגיש כי במידה שלא הוגשה תלונה למשטרה לאורך תקופת התיישנות מאבד הקורבן את זכותו לכך. הלכה למעשה, תקופת התיישנות על מעשה מגונה תלויה בחומרת הענישה שנקבעה, כך שאם מדובר בעבירה מסוג עוון שעונשה נע בין 3 חודשים ל- 3 שנות מאסר, הרי שהתקופה עומדת על 5 שנים.

כפי שראינו, על סיווג זה נמנים מעשים מגונים בפומבי. לעומת זאת, בעבירה מסוג פשע שעונשה עולה על 3 שנים קיימת תקופת התיישנות בת 10 שנים, ועל סיווג זה נמנות כל עבירות המעשה המגונה שנעשו שלא בפומבי. ניתן להבין כי העיקרון המנחה הוא שככל שהעבירה חמורה יותר, כך ניתנת לקורבן שהות ארוכה לדרוש דין צדק. בנוסף לכך, החוק מטפל באופן מיוחד במעשי סדום שהתבצעו כנגד חסרי ישע וקטינים, וזאת מהסיבות שתיארנו לעיל.

לדוגמא, אם המעשה נעשה כנגד קטין שגילו נמוך מ- 18 שנים, על ידי אדם האחראי עליו או בן משפחה, הרי שתקופת התיישנות של 10 שנים מתחילה להימנות רק מהגיעו של הקורבן לגיל 28. במילים אחרות, ניתן להתחיל בהליכים פליליים עד גיל 38. יחד עם זאת, במידה שהמעשה המגונה נעשה על ידי אדם שאינו אחראי על הקטין או בן משפחתו, יתחילו להימנות 10 שנות התיישנות מגיל 18.

הסתככות קשה ומיותרת

כאמור, הגדרתו של מעשה מגונה הינה רחבה ביותר בין אם הוא נעשה בפומבי או שלא בפומבי. אין ספק כי מדובר בעבירות חמורות, אך לעיתים קרובות אנשים עושים פעולות הנחשבות בעיניהם לקונדס וללצון, ומוציאים את עצמם בפני הליך פלילי קשה ביותר. יתר על כן, לעיתים דווקא "הקורבנות" עושים שימוש בהגדרות הרחבות, ובפרט בנושא ההסכמה, על מנת לבוא חשבון, להתנתקם ולפגוע באחרים. כאמור, קיים בעבירת המעשה המגונה יסוד עובדתי של ביצוע פעולות בנסיבות מסוימות, וכן יסוד נפשי של מטרת סיפוק, ביזוי או גירוי מיני. מכאן שגם נשיקה, לטיפה וחביוק עלולים להוביל להאשמה בעבירה זו.

נשאלת השאלה, האם כל המעשים הללו מטופלים באותה החומרה? כפי שנראה מייד, בית המשפט מפעיל שיקולים שונים הנוגעים למקרה הספציפי, ומובן שלא כל אדם וכל נסיבה זוכים לאותה התייחסות. לכן, לפני הכל יש להכיר את החוק ולהיזהר. שנית, אם כבר זומנתם לחקירה במשטרה פנו במהירות לעורך דין פלילי מיומן, מאחר שלדברים הנאמרים בחקירה ישנה חשיבות מכרעת לגבי המשך הטיפול בתיק. לדוגמא, אם הוגשה תלונה על ידי אישה הטוענת לליטוף בעל גוון מיני, כאשר היא העדה היחידה לאירוע, ניתן לטעון כי מדובר במגע אקראי וללא כוונה מינית. במקרה זה, ייתכן מאוד כי המשטרה תחליט על הימנעות מהמלצה לכתב אישום. מאידך, התנהלות לחוצה ואמירות בלתי מחושבות עלולות בהחלט להוביל להפללה עצמית, על כל ההשלכות החמורות הנובעות מכך.

שיקולי בית המשפט

לפני מספר שנים קבע בית המשפט עונש של עבודות שירות בלבד, על אדם שנישק על הלחי וחביק אישה מבלי שהסכימה לכך. יש שיאמרו כי מדובר בענישה קלה, אך זוהי הזדמנות להתרשם מהשיקולים שהופעלו. ראשית, בפסיקתו הסתמך השופט על חוות דעת של שירות המבחן, שקבעה לנאשם רמת מסוכנות נמוכה- בינונית. שנית, מדובר באדם נשוי המנהל חיים נורמטיביים, אב לשלושה ילדים ונשוי, הנחשב לעובד מצטיין במקום תעסוקתו. בנוסף, לנאשם יש עבר פלילי נקי וזוהי לו מעידה ראשונה, והוא אף הביע חרטה והתנצל על מעשיו מספר פעמים בפני המתלוננת. יתר על כן, מדובר באדם שאחד מילדיו נכה המוכר על הביטוח הלאומי, והשמתו מאחורי סורג ובריח ללא ספק תפגע קשות בפרנסת משפחתו. השופט התייחס לכל השיקולים המקלים הללו, קיבל את הסדר הטיעון וקבע חודשיים עבודות שירות, חצי שנת מאסר על תנאי ל- 3 שנים, וקנסות כספיים של מאות שקלים.

דוגמה לתיק שנוהל על-ידי משרדנו: זיכוי מעבירת מעשה מגונה בקטינה בנסיבות אינוס

בית משפט השלום בירושלים החליט לזכות לקוח שהואשם [במעשה מגונה בנסיבות אינוס כלפי קטינה](#) בת 11 שהכיר בפייסבוק. בעקבות טיעונים שהושמעו על-ידי משרדנו, החליט כב' השופט שמעון לייבו כי גם לאחר שמיעת הראיות בתיק, המאשימה לא נשאה בנטל הראייתי הנדרש לצורך הוכחת אשמתו של הלקוח בעבירות החמורות שיוחסו לו, תוך שהוא קובע כי חרף תחולתה הרחבה של עבירת המעשה המגונה, אין מדובר ב"מים שאין להם סוף". כמו כן, נקבע שאין במעשיו של הלקוח אף הטרדה מינית לאור הימנעות המחוקק מלהחיל את הוראות החוק על קטינים.

כנגד הנאשם הוגש בבית משפט השלום בירושלים כתב אישום אשר ייחס לו מעשה מגונה בקטינה בנסיבות אינוס בהתאם לטעיפים 348(א) ו-345(א)(3) לחוק העונשין, זאת לאחר שפנה לכאורה לקטינה בת 11 [באמצעות הרשת החברתית "facebook"](#) וקיים עימה שיחה בעלת אופי מיני.

הלקוח, אשר ביקש להילחם על חפותו, פנה למשרדנו וביקש כי נסייע לו להוכיח כי אין במעשיו משום מעשים מגונים ו/או הטרדה מינית. צוות עורכי הדין של המשרד אסף בתשומת לב רבה את מכלול הפרטים והמסמכים הרלוונטיים בעניינו של הלקוח, בשים דגש על התשתית הראייתית הרעועה ונסיבותיו האישיות. בעקבות כך ולאחר פנייתנו לפרקליטות מחוז ירושלים, הוחלט לאמץ חלקית את טענות ההגנה שלנו ביחס לחלקו השני של כתב האישום, שכלל מעשים מיניים חמורים, ולהשמיטו לאור כשלים ראייתיים שהצבענו עליהם. עם זאת, הוחלט בפרקליטות להותיר את חלקו הראשון של כתב האישום ולהמשיך ולהעמידו לדין בגין התכתבות מינית עם קטינה ברשת האינטרנט כאמור.

משרדנו טען מן ההתחלה כי כתב האישום שתוקן משמעותית לא מגלה עבירה של מעשה מגונה, לאור העובדה שדובר היה בהתכתבות שכללה אמרות מיניות בלבד וללא כל מעשים גלויים. עוד נטען, שמדובר באמרות מיניות שלא עולות כדי מעשה מגונה כלל וכלל בעיני האדם הסביר כמצוות **ע"פ 9603/09 פלוני נ' מדינת ישראל** אלא לכל היותר מהוות [מעשה של הטרדה מינית](#). אולם, אולם לאור העובדה שהנאשם היה קטין במועד האירוע המעשה לא מגלה עבירה, זאת בהתאם לסעיף סעיף 3א(6)(א) לחוק למניעת הטרדה מינית.

לאור דברים אלו, משרדנו טען עם סיום פרשת התביעה כי מחומר הראיות שהוגש עולה כתב האישום המתוקן אינו מגלה עבירה וממילא אין להשיב לאשמה.

כב' השופט שמעון לייבו קבע שהמאשימה לא נשאה בנטל הראייתי הנדרש לצורך הוכחת אשמתו של הלקוח בעבירות החמורות שיוחסו לו ומשכך זיכה את הנאשם.

בית המשפט קבע כי חרף תחולתה הרחבה של עבירת המעשה המגונה, אין מדובר ב"מים שאין להם סוף" ומכח עקרון החוקיות קיימים קווי גזרה המתחמים את הוראות החוק. כב' השופט לייבו הוסיף כי אומנם דברי הנאשם מגונים אולם המחוקק בסעיף 348 לחוק העונשין בא להגן על הציבור ממעשים, שבוצעו על-ידי העבריין או ביוזמתו, בעוד שבחיקוקים אחרים כמו חוק למניעת הטרדה מינית בא הוא להגן על הציבור ממופעים אחרים של מיניות ובכלל זה רמיזות, מילים או תכתובת אסורה.

עברת תקיפה מינית? זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין מעשה מגונה?

במידה ועברת מעשה מגונה - זכרי כי מטרת הפרקליטות היא הרשעת הנאשם ואילו האינטרס הנזיקי של הקורבן אינו צד להליך הפלילי! לכן, משרדנו מעניק [יצוג משפטי לנפגעי עבירה](#) הזכאים לתבוע פיצוי כספי בגין הנזקים שנגרמו להם כתוצאה מעבירה פלילית ממנה נפגעו. כמו כן, משרדנו אף מייצג נפגעי עבירה לפני תחילת ההליכים כנגד מבצע העבירה על מנת ולהבטיח שזכויותיו של נפגע עבירה יישמרו לכל אורך ההליך הפלילי וכן שיקבל את הפיצוי המגיע לו במסגרת ההליך הפלילי עצמו.

במידה ונחשדת במעשה מגונה - אתה זקוק לעורך דין מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך,

23/09/2017
077-5006206
052-6885006

עבירת מעשה מגונה - עורך דין פלילי אסף דוק

בין אם זה בחקירת המשטרה ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללות כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח לתקופה ממושכת. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות מין מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה זזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין מעשה מגונה פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}